

MAGNETISMUS.

1.

Magnetismus

(Max. ~~24~~ ²⁴ hodie)

Hodina 1.

Magnetovec. Golci a na velkou mbinou disku
Aluminou a popyva' se zelenými
pilinami z lahvičky, jejíž otvor
jež mouslím neb sítkou uzavřen,
někde se pomocí moravného průvodu.

Magnetické proudem.
Magnetismus temporární, remagnetní, permanentní
indukovaný
3. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
Mala' cívka magnetická (jedna cívka pro indukci)
Rho Seaty na trojnoze.
Válec zelený a ocelový
Hřebíčky na skleněné míse

Goly magnetické!
Hřebíčky se rozestou na zakřivené desce skleněné
nověji stojoměrě. Do nich a v hládko:
Hořejší magnet permanentní Wittgen
žlutý (50 cm) magnet Haarlemský
nižší 20 cm podle tabul.

N.B. Magnety jiště a určivo v
praktiku, z vidit!
novy na to! vyčistit!

1898. ~~Podnět cívky magnetické~~
~~ližeby se ma v uze~~
~~aby byla modrá i žlá~~
~~hluboko do křivky~~
anebo ji uvřít hořem do
retortky ke stativu aby
byl u ní solle volný
průtok.

1900:
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
nově vedle sebe
odpor v nejší air
1 Ω
odpor v obce
1 3/4
8: 2 1/2 = air 3 Amp.
dobu!

Magnety nepřítahují krabičky mražené
 ale přitahují nitrované peníze zlatoučké
 avšak nepřítahují podobné peníze německé.

Demonstruje a velkým magnetem 50cm Haaxbimským
 a malým magnetem Haaxbimským podkovitým
 Nterho a hned poudíje N demontovavši, že
 magnet působí tež skrze hmoty jiné n. p.
 skrze desku stěnnou, za desku stěnnou
 nebratě vidnou silněji! Nejlepší zradlovou desku
 z oněch dvou již patí N větší apparatusu projekčním
 Magnet a vhodně při tom pověsí na latě - da-li
 ta krabička dobře mnoho, ušetří magnet krabičky
desku ramu.

~~N demontovavši toho, že magnet na jiné Nony nepůsobí,
 ušetří Novou Nově určené pro teplu specifické,
 Nterho a zavěsí na latě (jeden po debu)~~

1899
 (Vyrachet!)

Magnety pravidelné! Osa geometrická! Osa magnetická!
 Magnety lineární! Tímto vyšetří: magnetický
 meridian, δ , severní a jižní pól (také rovněž
 "severní" a "jižní" pól zemský), i . N tomu:
Magnetka úplně volná - zavěsí se na latic.

Jak nastavi magnetka, není-li úplně volnou,
 demonstruje se na apparatu Hájlova (k demonstraci
 zářivá Ampérova) na magnetu její osu
 možno libovolně nastavit.
 Ze toho: dva typy magnetických bound:

Bounola inklinární!
Apparat Breithaupt

Bounola inklinární!
Apparat Partsch & Sieberichs

Na apparatu Hájlova nastavuje se také
 při tabování polů průhoných
 odpravení " " souhlasných.
 a dirigování magnetky magnetem.

~~Magnetka - n. p. Sellačini, Reakcija na hodu -
 utaji se uvek li uliven jirko magnetu.
 Veliki 50cm magnet Haaslmisly, pod
 mlinou sekou, radovanou. Deca projekci.
 Rada poric, souvisle u minicich. Filinly.
 Slokivsky; Smyl x - cary projit.
 Magneticky diagramm.~~

Od roku 1899. Na diagrammy magnetické
 volični přístroj -
 Sella napínou - (Savon)
 stojan
 li pro magnetu Pulsi vertikalni
 postavení zvráceny.

Hodina 2

Magnetický diagram, v této úpravě, jako
 pag 10, připravil se pro oba velké 50cm
magnety Haaslembé, jež jsou protínány
 polu A soubě položené.
 Diagram upraven a jež před předáním.

Od r. 1899
 pro oba malé 30cm Haaslembé
 magnety na svém průřezu -
 obrac u malých magnetů je přehlednější!

Magnetická indukce demonstruje se na
 středním podlouhlém magnetu Haarmikem
 který se po (opatrném!) odnětí magnetky
 zcela volně pohyblivě na lodi pověšené
 zavěsí těž na lodi zároveň s druhým
 menším magnetem podlouhlým, který se
 skutečně stádně lodi mu jeví protivou.

Indukce se ukazuje:
 na tyči s mířícím železem, na níž se
 chytají hřebíčky

patř na hřebíčcích samých, jichž se velké
 množství se k magnetu a s ním k nády
 a k tomu magnetem

končí se na železných kulicích
 nebo na železných (dutých) válcích
 (nádrazných a plynových trubice)
 (Přetřetí Platonův)

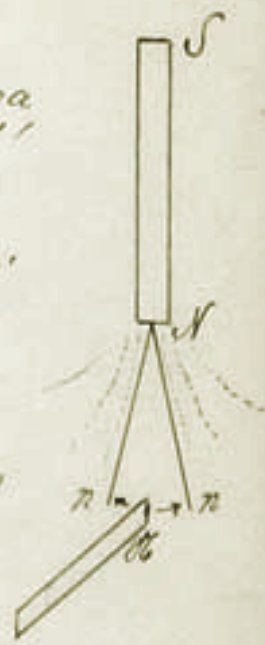

K studiu magnetického pole - exp. průběhu
 silového - postaví se na 1m duhový
 stůl vedle exp. stolu a okna největší
hořlavý magnet podsvětly. Průběh
 silového duhovce a na malé
magnetu volně odvíjí (s poudu)
 (M. se s ní blíže k magnetu
 nebo na krabicu (s klavírny)
opírajícím se o stěnu debný
 1895: 4pc na dvou deskách debných, které jsou
 ve dvou oknech na desce moravské.

Indukce magnetická uštěrc a léz velmi pěkná na
divergenci dvou drátů zlatých, jež se uchytí
na velikém magnetu Haarbmitzka vertikálně
postaveném. Divergence se vyvíjí, když se mezi
ně do pol souhlasný malého magnetu
Haarbmitzka. Kvalitní s uštěrcy schickel'skými.

Velký magnet se sápe do maratního stojanu Jahnke
Dělati musí býti v hod. přípraveny,
1898. s. 1. Praha drásky.

Hodina 3.

Magnetičij diagramm jako pag 10
 Obso dluhij (50 cm) magnety Haasler Re'
 poly souhlasny mi A sobe polozeni'.
 Diagramm upravil se jit pred přednáškou.

Ad. 1899: magnety 30 cm.

Uprava pro projekci :

Laterna s lampou a čočkama.
Čočka č. 1. na svém stojanu
Veštlátní apparát projekční
Průhledná stina přímo na tabuli

Proto hodiny se promítá:

Podmola Sestřinační

porovná s Rybní a ušarže a jest
sekvence Rybní a rybní neb směr
služem magnetu (magnetu Haas kmitů)
jehož pole a pole směrů magnetismu
bud směle neb arabi. Magnet a da
pobliž bouřky bud a strany jimi
neb západní, vždy tak, aby jeho ro-
tační byly rovnoběžné a některé strany
směrů magnetismu.
Středně stojáček malý (pro stranu západní)
velký (. . . . . jižní)

Zpráva v internetu pole magnetického
 frekvence n^2 jsou malé a k'd malou
průřezní magnetkou volně pohyblivou
 měřiti u magnetického pole velkého
 podlouhlého magnetu Haarmitického
 anebo na magnetickém diagramu
malou sériovou magnetkou na Pastoru.
 1895. také u malého magnetu Haarmitického.

Sem eventualni potpis kvantitativni pag 80.
 Sekundy počítati na klas; prvý ukazuje kolik bysů.
 při H dobie 10; při V jde jen 5, naznačena mo' užití steni.

$$\begin{aligned}
 H &= F_{\text{cori}} \dots N_1 \dots t_1 & 1901: t_1 &= 2.3 \text{ ac} \\
 V &= F_{\text{vini}} \dots N_2 \dots t_2 & t_2 &= 2 \text{ ac}
 \end{aligned}$$

$$\frac{V}{H} = \frac{t_2}{t_1} = \frac{N_2^2}{N_1^2} = \frac{t_1^2}{t_2^2} = \frac{9}{4} = 2.25 \quad 2.216 \dots \quad \underline{\underline{660}}$$

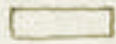

tedy $i = 660$
 velmo soby' vy'hledat.

Podina 4.

Úprava pro projekci u'lasu
jako pag. 42

Projekční aparát nastří na Neaji exp. stole
(u Namen) a projekční bílou stěnu směrem
kolmo u hodin.

- 1.) Silobíroby
- 2.) Stk s vodou
- 3.) Silobíroby protivní
- 4.) Stk s vodou
- 5.) Silobíroby souhlasně
- 6.) Stk s vodou
- 7.) Silobíroby Indukce
- 8.) Silobíroby
- 9.) Silobíroby unipolárního pole { K tomu voličitel'
no'žka
(Sella)
- 10.) Stk s vodou

Silokřivky se pohybují vzhůru na tenkých deskách
 Aluminových seskupovaných.
 Magnety se před potloučením zmagnetují proudem.
 Při potlačování tužku křivkou s Northovou hlavou

1898.

Průběh vzhůru se Northem:
 Pohyb potloučením magnetického proudu vzhůru
 v magnetickém poli jiného magnetu.

Jehla magnetovaná se Northem
 plave na vodě
 na desce na proudu
 přikryje se deskou Aluminovou —
 na této desce magnetka (s Northem magnetovaná)
 drží se na desce.

Hodina 5.Bousola in Mino-de-Minardi (Bartoli & Sedwicht).Poz. Mladani' pole $\mathcal{F} \left\{ \begin{array}{l} \mathcal{H} \\ \mathcal{V} \end{array} \right.$ Jat. Nyva' magnetka pu $\mathcal{V} = 0$ a pu $\mathcal{H} = 0$

$$t_1 = 2\pi \sqrt{\frac{\mathcal{H}}{M\mathcal{H}}} \quad M\mathcal{H} = 4\pi \mathcal{H} \cdot n_1^2$$

$$t_2 = 2\pi \sqrt{\frac{\mathcal{H}}{M\mathcal{V}}} \quad M\mathcal{V} = 4\pi \mathcal{H} \cdot n_2^2$$

$$\frac{\mathcal{V}}{\mathcal{H}} = \tan^2 i = \left(\frac{n_2}{n_1} \right)^2$$

Signalizovani' s Rudy.

1895: 1 st	1901
$t_1 = 2.86$	3 rd
$t_2 = 1.87$	2 nd
$i = 67^\circ$	66°

Projekce bounoly deklinacni' jadro pag. 42

Skládaní' poli' magnetických:

$$\tan \alpha = \frac{\frac{2M}{L^3}}{H} \quad \text{respektive:} \quad \frac{M}{L^3 H}$$

Methody magnetizační. Senovani' $M =$
 Kontaktní příklad. ^{resp.} $\frac{M}{m} = \mu$
 (specif. magnetismus)

Ukazuje se na dubovém 1m stole před experim. stolem.

Magnetizace proudem.

4 články French. Malá učebna magnetizační.
 Ukazuje se - A theorie o magnetech močkatelných -
 magnetizace malých velmi četných desítkových Poušků
 ve slabinách proudu amérských; a na boudu
 projekční (i blízka); promícháním a u volie
 emend.

Hodina 6

Projektce bouřky deklinační, ja No pag. 42

Stanovní horizontální intenzity H zemského magnetismu.
 Meri' (30 cm) magnet H a b měřítka:
 30 cm, 2.3 cm, 0.85 cm
 váha 475 g

$$H = \frac{1}{12} m(a^2 + b^2) = 35900 \text{ cm}^2 \text{ g} = \frac{1}{3} m r^2$$

Doba T je 11.5 sec; ρ loka:

$$M H = \pi^2 \frac{H}{T^2} = 2680 \text{ cm}^2 \text{ g sec}^{-2}$$

Kružnice $L = 100 \text{ cm}$ soustředěná
 v první hlavní poloze $\varphi = 8.74$; ρ loka

$$\frac{M}{H} = \frac{1}{2} L^2 \tan \varphi = 71400 \text{ cm}^2$$

Doba T je:

$$M = 13800 \text{ cm}^2 \text{ g sec}^{-1}$$

$$H = 0.194 \text{ cm}^{-\frac{1}{2}} \text{ g}^{\frac{1}{2}} \text{ sec}^{-1}$$

(bez oprav,
 ve stáči)

$$\mu = \frac{M}{H} = 29$$

Protokoll na tabuli: (1895)

$$I) t = \pi \sqrt{\frac{JH}{MH}} \quad JH = \frac{1}{3} m r^2$$

$$II) \tan \alpha = \frac{2M}{L^3}$$

ad I:

$$\begin{aligned} m &= 500 \text{ g} \\ r &= 15.05 \text{ cm} \\ JH &= 37.750 \text{ cm}^2 \text{ g} \\ t &= 14.57 \end{aligned}$$

$$\log MH = 3.24430$$

ad II

$$\begin{aligned} L &= 100 \text{ cm} \\ \alpha &= 5.16 \end{aligned}$$

$$\log \frac{M}{L} = 4.65467$$

$$MH = 3.24430$$

$$\frac{M}{L} = 4.65467$$

$$H = 0.197 \text{ cm}^{-2} \text{ g}^2 \text{ sec}^{-1}$$

$$M = 8901 \text{ cm}^2 \text{ g}^2 \text{ sec}^{-1}$$

$$\frac{M}{m} = 17.8$$

$$\mu = 356.0$$

$$4\pi\mu = 4471.3$$

(roku 1896.)

$$\log m = 2.69897$$

$$2.35508$$

$$5.05405$$

$$-2.47712$$

$$\log H = 4.57693$$

$$0.99430$$

$$5.57123$$

 $\log H + \log m^2$

$$\log MH = 5.57123 - 2 \log t$$

$$3 \log t - \log 2$$

$$6$$

$$0.30103$$

$$5.69897$$

$$\log \frac{M}{L} = 5.69897 + \log \frac{1}{2} \alpha$$

$$\frac{M}{L} = \frac{\sqrt{2}}{2} \cdot \tan \alpha$$

Magnet se zavěsí na tyč sloupu již před přednáškou
 aby se ustálil. Prouzována poloha se označí
~~číslem~~*, také na magnetu a ~~číslem~~** udá se index
 pro porovnání s obě průchodních.

Signalizování reflexy.

* druhým pravidlem papíru na bílé kulak dusa skleněné,
 která a pod magnet položí na dřevěný stůl.

** druhým pravidlem papíru valem přelapným.

Demonstruji a:

Magnetometr Webeuv

Apparat na zkoušku magnetu

Magnetometr položí se na dřevěný dubový 1m stůl
před experim. stolem. (na straně A obru)

Hodina 7

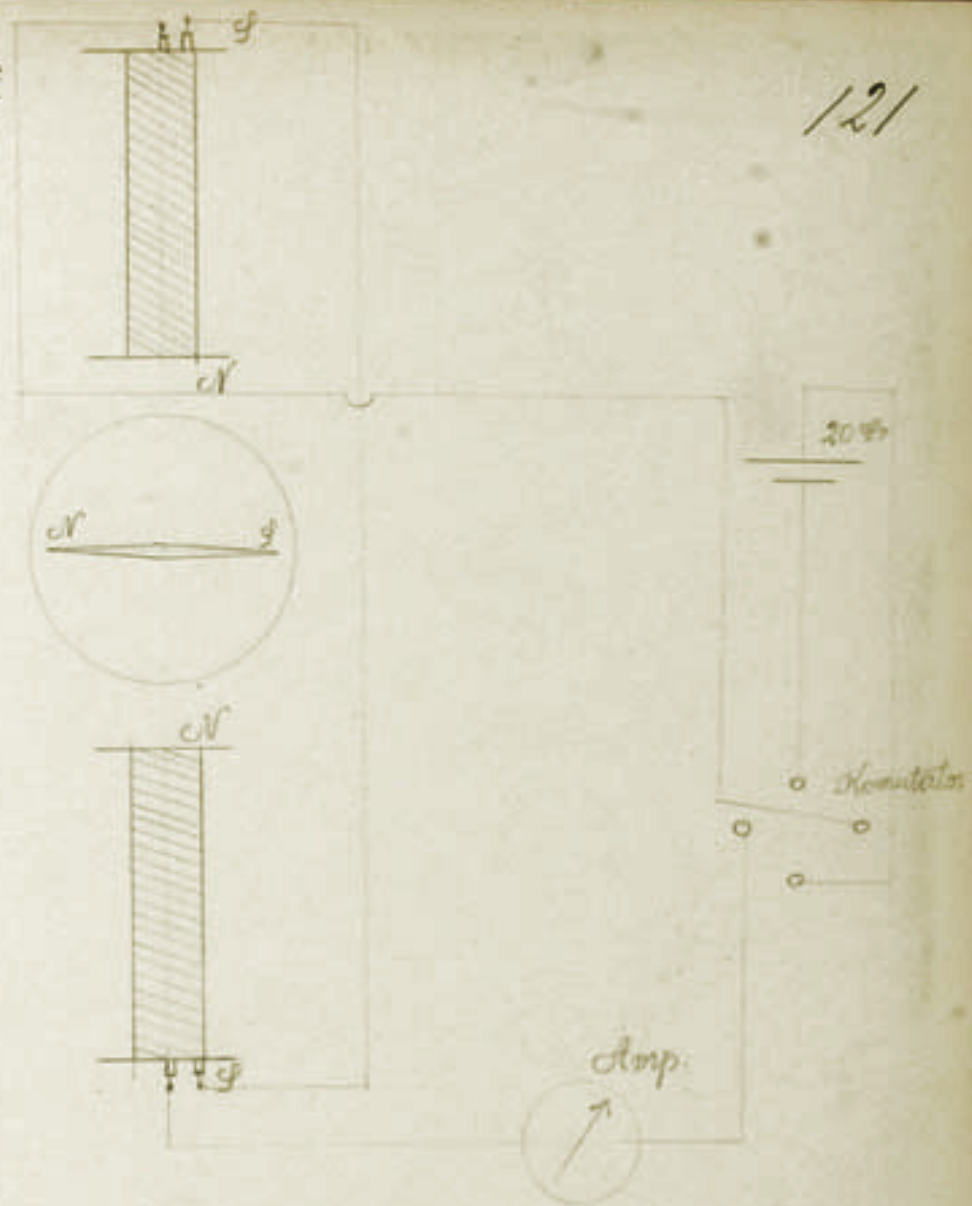
Demonstruji' a jemne' metody magnetometrické!

- 1) Magnetometr vzácnový (s vzácným skleněným) na trojnožce (převážně od velkých solenoidů)
Porovnávací Sabrokov a Wo'ou
Apparat na měření magnetu

- 2) Magnetometr s vzácným ocelovým ^{těž} na trojnožce
Prála „Sjetkovi“ (Carpentier)
Hovář (Huer) s inštrm.

Magnetická hystereze

Postupuje se
po 0.5 Amp.

M./T. 1923

